

Sygn. akt II CSK 534/17

POSTANOWIENIE

Dnia 9 stycznia 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Monika Koba

w sprawie z powództwa "P." Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W.
przeciwko "E." Spółce Akcyjnej w S. i P. Spółce Akcyjnej w W.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 9 stycznia 2018 r.,
na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej - "E." Spółki Akcyjnej w S.

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 26 kwietnia 2017 r., sygn. akt I ACa [...],

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

**2) zasądza od pozwanej "E." Spółki Akcyjnej w S. na rzecz
powódki kwotę 5.400 (pięć tysięcy czterysta) złotych tytułem
zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniające jej przyjęcie do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie. Cel wymagania określonego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty tylko przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Podkreślenia wymaga, że Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie jest jego rolą korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej indywidualnej sprawie.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca oparła na przesłankach uregulowanych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.

W judykaturze Sądu Najwyższego utrwalił się pogląd, iż wskazanie przyczyny określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. nakłada na skarżącego obowiązek przedstawienia zagadnienia o charakterze abstrakcyjnym wraz z argumentami prowadzącymi do rozbieżnych ocen prawnych, wykazania, że nie zostało ono rozstrzygnięte w dotychczasowym orzecznictwie, a wyjaśnienie go ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia tej konkretnej sprawy, ale także innych podobnych spraw, przyczyniając się do rozwoju prawa. Zagadnienie ma cechować się istotnością, czyli być doniosłe z uwagi na rangę zawierającego się w nim problemu prawnego oraz jego znaczenie wykraczające poza potrzeby rozstrzygnięcia sprawy, w której wniesiono skargę. Nie może mieć charakteru kazuistycznego i służyć uzyskaniu przez skarżącego odpowiedzi odnośnie do kwalifikacji prawnej szczegółowych elementów podstawy faktycznej zaskarżonego orzeczenia (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01,

OSNC 2002, nr 1, poz. 11 i z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151).

Z kolei oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na tym, że istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów wymaga wykazania, że określony przepis prawa, mimo że budzi poważne wątpliwości, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje wyraźnie wskazane przez skarżącego rozbieżności w orzecznictwie w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych, które należy przytoczyć (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08, nie publ. i z dnia 28 marca 2007 r., II CSK 84/04, nie publ.).

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie spełnia tych wymagań. Zdaniem skarżącej w niniejszej sprawie występuje istotne zagadnienie prawne w postaci konieczności odpowiedzi na pytanie czy powódka może być zwolniona z obowiązku udowodnienia ilości wykonanych prac budowlanych zgodnie z art. 6 k.c., w sytuacji zakwestionowania tej ilości przez pozwanego. Zachodzi również potrzeba wykładni art. 58 § 1 k.c. pod kątem odpowiedzi na pytanie, czy przepis ten może być podstawą uznania nieważności zapisu umowy stanowiącego powtórzenie i wypełnienie normy art. 630 § 2 k.c.

Wskazane przez skarżącą zagadnienie prawne, nie ma charakteru abstrakcyjnego, syntetycznego i uniwersalnego, lecz jest osadzone w okolicznościach konkretnej sprawy i jest pytaniem o prawidłowość zastosowania art. 6 k.c. do ustalonego stanu faktycznego. W istocie sprowadza się do kwestionowania oceny przeprowadzonych w sprawie dowodów, która doprowadziła Sądy obu instancji do przekonania, że powódka udowodniła ilość wykonanych prac budowlanych za które dochodziła wynagrodzenia, czyli dotyczy materii uchylającej się spod kontroli sądu kasacyjnego (art. 398³ § 3 i 398¹³ § 2 k.p.c.). Zasady tej nie respektuje skarżąca odwołując się w podstawach skargi wprost do art. 233 § 1 k.p.c. Ubocznie zauważenia wymaga, że nie polega na prawdziwym twierdzeniu skarżącej jakoby fakt wykonania prac budowlanych ponad zakres określony w przedmiarze będącym załącznikiem do umowy stron, został przyjęty wyłącznie w oparciu

o wyliczenie powódki. Przeczą temu motywy rozstrzygnięć (k. 425 -428, 508 - 511), z których wynika, że fakt ten ustalono również w oparciu o okresowe protokoły zaawansowania robót, okresowe protokoły odbiorów między powódką, a jej dalszymi podwykonawcami, dokumentację odbiorów między pozwanymi, które stanowiły podstawę wyliczeń powódki, zeznania świadków (z których wynikało, że skarżąca bez zachowania formy pisemnej zlecała powódcę wykonanie robót budowlanych ponad pierwotny przedmiar robót, nie miała innych wykonawców poza powódką i sama robót w tym zakresie nie wykonywała), przy braku dowodów przeciwnych i nie wskazania jakie pozycje z wyliczeń powódki są błędne i z jakiej przyczyny.

Ponadto, problematyka rozkładu ciężaru dowodu w procesie cywilnym była wielokrotnie przedmiotem wypowiedzi Sądu Najwyższego. W myśl ogólnych zasad na powodzie spoczywa obowiązek udowodnienia faktów uzasadniających jego roszczenie, a na stronie pozwanej obowiązek udowodnienia okoliczności uzasadniających jej wnioski o oddalenie powództwa (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 3 października 1969 r., II PR 313/69, OSNCP 1979, nr 9, poz.147 i z dnia 20 kwietnia 1982 r., I CR 79/82, nie publ.). Natomiast o tym co strona powinna udowodnić w konkretnym procesie decyduje przede wszystkim przedmiot sporu, prawo materialne regulujące określone stosunki prawne oraz prawo procesowe normujące zasady postępowania dowodowego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 czerwca 2009 r., IV CSK 71/09, OSP 2014, nr 3, poz. 32). Uwzględniając treść art. 6 k.c. wierzyciela dochodzącego od dłużnika spełnienia świadczenia obciąża ciężar wykazania przysługującej mu wierzytelności tj. wykazania wszystkich faktów, z którymi właściwe przepisy prawa materialnego wiążą powstanie wierzytelności, o określonej treści i rozmiarze. Fakty prawnoniweczące musi, udowodnić strona, która wywodzi z nich swoje twierdzenie, o nieistnieniu praw czy obowiązków (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 29 września 2005 r., III CK 11/05, nie publ., z dnia 17 czerwca 2009 r., IV CSK 71/2009, nie publ., z dnia 20 sierpnia 2009 r., II CSK 166/2009, OSNC-ZD 2010, nr B, poz. 55, z dnia 18 lutego 2010 r., II CSK 449/2009, nie publ.). Nie zachodzi zatem potrzeba kolejnej wypowiedzi Sądu Najwyższego w tym przedmiocie.

W sprawie nie występuje również potrzeba wykładni art. 58 § 1 k.c., Sądy obu instancji nie stwierdziły bowiem nieważności § 4 ust. 1 i 6 umowy stron, mimo jego zgodności z art. 630 § 2 k.c. Z podstawy faktycznej rozstrzygnięcia, którą Sąd Najwyższy jest związany wynika, że skarżąca wyrażała zgodę na wykonanie robót dodatkowych, sama ich wykonanie zlecając (k. 425, 508-509, 511). Wbrew zatem stanowisku skarżącej, podstawą stwierdzenia nieważności § 4 ust. 1 i 6 umowy stron, nie było uzależnienie przez strony wypłaty wynagrodzenia za roboty dodatkowe od uzyskania zgody zamawiającego na wykonanie prac, lecz jej uzależnienie od udzielenia zgody w formie pisemnej, czego zagadnienie formułowane we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie dotyczy.

Skarżąca w uzasadnieniu skargi kasacyjnej odwołała się do jej oczywistej zasadności (k. 530), nie składając wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania w oparciu o tą przesłankę, ani nie przedstawiając jej uzasadnienia. Przyjąć zatem należy - o ile jej zamiarem było odwołanie się do tej przesłanki - że nie wypełniła w tym zakresie wymogów konstrukcyjnych skargi (art. 398⁴ § 2 k.p.c.), mimo uruchomienia trybu naprawczego o którym mowa w art. 398⁶ § 1 k.p.c., co nie pozwala poddać tej przesłanki ocenie Sądu Najwyższego.

Z przytoczonych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie znajdując też okoliczności, które w ramach przedsądu jest obowiązany brać pod uwagę z urzędu.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 w zw. z art. 391 § 1 i w zw. z art. 398²¹ k.p.c. oraz § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie w brzmieniu obowiązującym od dnia 27 października 2016 r. (Dz. U. z 2015, poz. 1800 ze zm.).

aw

jw